

Xizmatlar sohasini rivojlanishi – O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy o'sishi kafolatidir

Butun dunyoda iqtisodiy rivojlanishning eng muhim qonuniyatlaridan biri, iqtisodiy o'sishning o'zaro bog'liqligi va milliy iqtisodiyotda xizmatlarning tobora ortib borayotgan roli hisoblanadi, bu xizmatlar sohasida foydalaniladigan mehnat, moddiy va moliyaviy resurslar ulushining ortishi bilan izohlanadi.

Jamiyatning rivojlanishi hamda ishlab chiqarish kuchlarining o'sishi bilan xizmatlar sohasining muayyan rivojlanishi yuz beradi. Bu erda, xususan, sohada ish bilan bandlikning oshishi, mehnatni texnik jihozlanishining o'sishi, ilg'or texnologiyalarning joriy etilishi kuzatilmoqda.

Xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

Hozirgi kunda iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo'lgan xizmatlar sohasining o'rni juda katta ahamiyatga egadir. Bu ishlab chiqarishning murakkablashuvi, bozorni kunlik va shaxsiy talabdan kelib chiqqan holda tovarlar bilan to'ldirish, jamiyat hayotini yangilovchi ilmiy-texnologik taraqqiyotning jadal o'sishi bilan bog'liqdir.

Iqtisodiy sohada xizmatlar sohasining o'sishi bozor sharoitidagi, ko'rsatilgan xizmatlar uchun to'lovni qabul qilish tezligi va material sarfining kamligi, bu qo'shilgan qiymatning oshishi va pirovardida yalpi ichki mahsulotning oshishiga olib keladigan muhim omillar bilan bog'liqdir.

Bularning barchasini axborot, moliyaviy, transport, sug'urta va boshqa xizmat turlarisiz amalga oshirib bo'lmaydi. Bundan tashqari, xizmatlar tovarlar savdosining ajralmas qismi hisoblanadi (ayniqsa texnik jihatdan murakkab), chunki tovarlarni sotish asosan sotish vaqtida ko'rsatilayotgan xizmatlardan va sotishdan keyingi xizmatlardan iborat rivojlanayotgan tarmoqni talab qiladi.

Yangi korxonalar va tashkilotlarni tashkil etish, shuningdek, faoliyat yuritayotgan korxonalar va tashkilotlar tomonidan innovatsion texnologiyalardan foydalanish va ko'rsatilayotgan xizmatlar ro'yxatini kengaytirish kelgusida ish o'rinlarini ko'paytirish va aholi farovonligini oshirishga yordam beradi.

2019-yil 1-dekabr holatiga respublikada jami faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni 23192 birlikga yetdi.

Xizmatlar sohasida jami 14971 birlik korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko'rsatmoqda. 2018-yilning shu davriga nisbatan ularning o'sishi 28,4 % ga oshdi.

2019-yil 1-dekabr holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 64,5 % ni tashkil etdi.

2019-yil 1-dekabr holatiga faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning tarkibi, %
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

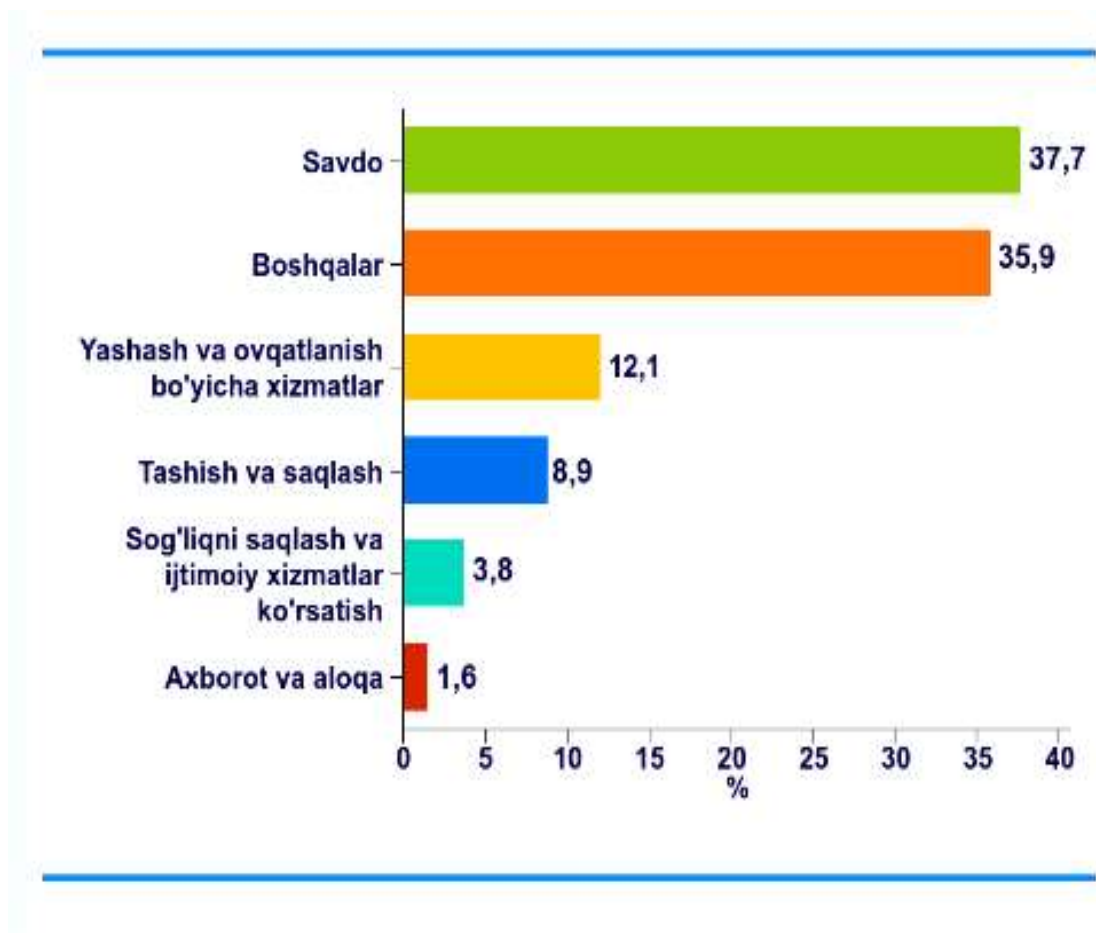

Taqqoslash uchun: kuzatilgan davrda sanoat sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 15,4 %, qurilish – 10,6 % ga etdi va atiga 9,5 % qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligi sohasi hissasiga to'g'ri keladi.

2019-yil 1-dekabr holatiga, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibida savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlar (37,7 %) yuqori ulushni egallaydi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalar va tashkilotlarning soni 12,1 % ni tashkil etdi.

2019-yil 1-dekabr holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tarkibi, %
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

Tashish va saqlash faoliyati bilan shug'ullanuvchi va xizmatlar sohasidagi tegishli faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ularning umumiy sonidagi ulushi 8,9 % ga yetdi.

Axborot faoliyati bilan shug'ullanuvchi va aloqa xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 3,8 % ga teng bo'ldi.

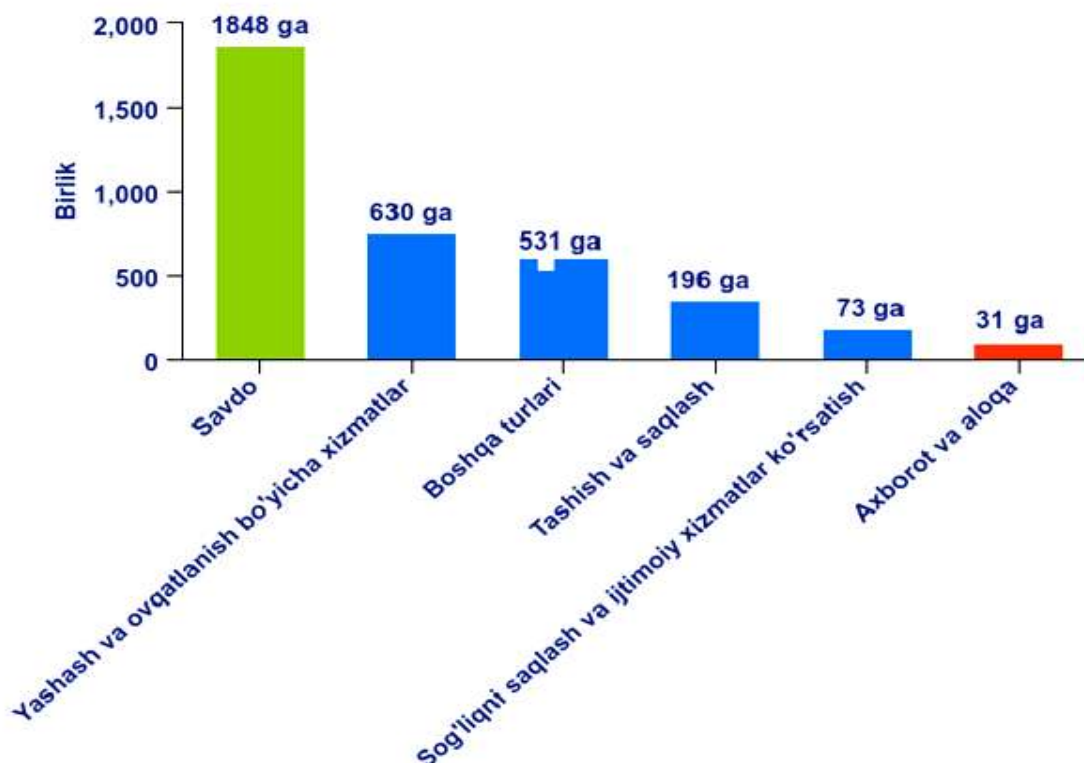
Sog'liqni saqlash, shuningdek, ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 1,6 % ni tashkil etdi.

Dastlabki ma'lumotlar

Ma'lumot uchun: 2018-yil 1-dekabr holatiga, xizmatlar sohasida 11662 mingta korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko'rsatgan. Ularning umumiy tarkibida savdo xizmatlari – 32,5 %, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar - 10,2 %, tashish va saqlash – 9,7 %, sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish – 4,2 %, axborot va aloqa – 1,8%, boshqa turlar – 41,6 % ni tashkil etgan.

2019-yil 1-dekabr holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar sonining o'sishi

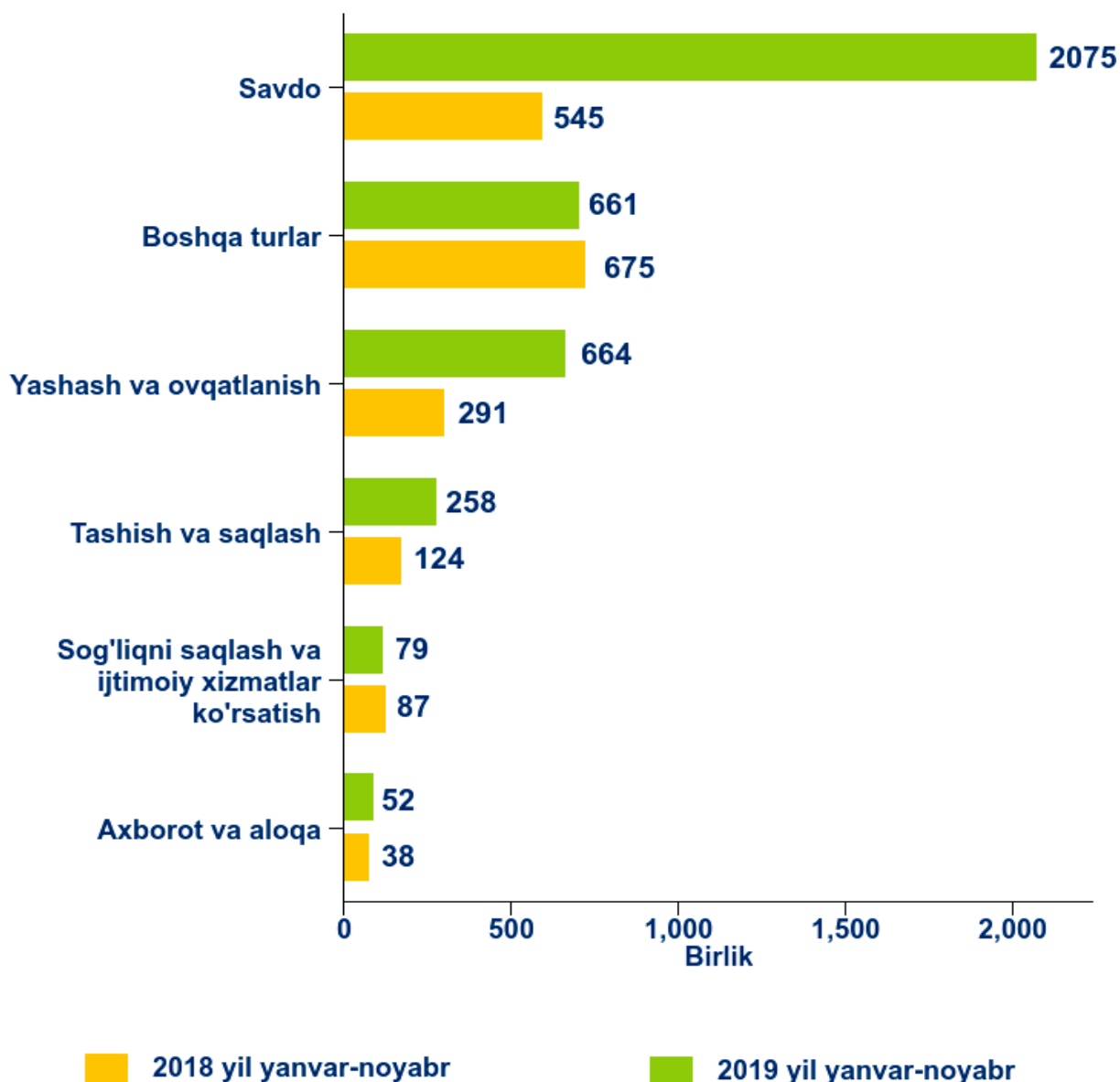
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

O'tgan yilning shu davriga nisbatan faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni 3309 birlikga ko'paydi.

O'tgan yilga nisbatan savdo faoliyati sohasida yuqori o'sish sur'atlari – 48,7 % kuzatildi. Ushbu sohada band bo'lgan korxonalar va tashkilotlar soni 1848 taga ko'paydi va 5638 birlikga etdi.

**2019-yil yanvar-noyabr oylarida
xizmatlar sohasida band bo'lgan yangi tashkil
etilgan korxonalar va tashkilotlar soni, birlik**

2019-yil yanvar-noyabr oylarida xizmatlar sohasida yangi tashkil etilgan korxonalar va tashkilotlar soni (3789 birlik) o'tgan yilga nisbatan 2029 birlikga ko'paydi.

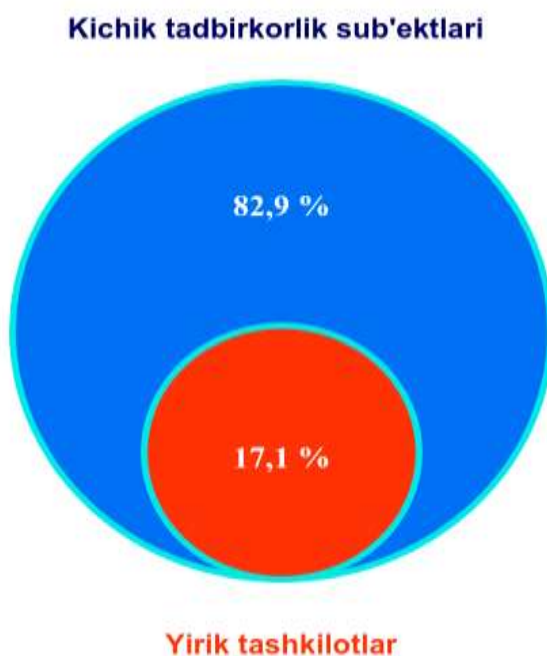
Bugungi kunda kichik tadbirkorlik sektori barqaror iqtisodiy o'sishga, yangi ish o'rinlari yaratishga, aholi daromadlari va farovonligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Kichik tadbirkorlik sub'ektlari milliy iqtisodiyotning ajralmas va muhim qismiga aylandi, ko'plab iqtisodiy va ijtimoiy muammolarni hal qilish, xizmatlar sohasini rivojlantirish, odamlarning farovon hayotini ta'minlash uchun etakchi kuchga aylandi.

Xizmatlar ko'rsatuvchi korxonalar va tashkilotlar umumiy sonining 82,9 % ni kichik tadbirkorlik sub'ektlari hissasiga to'g'ri keladi.

2019- yil 1-dekabr holatiga faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning umumiy sonida kichik tadbirkorlik sub'ektlarining ulushi

(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

Kichik tadbirkorlik sub'ektlarining rivojlantirish va qulay ish-bilarmonlik muhitini shakllantirish nafaqat milliy iqtisodiyotni mustahkamlash, uning raqobatdoshligini oshirish, balki birinchi navbatda aholi farovonligini yanada oshirishni anglatadi. Shu sababli davlat tomonidan ish-bilarmonlik muhitini yaxshilash, tadbirkorlarning faoliyatini qo'llab-quvvatlash, shuningdek ularga imtiyoz va preferentsiyalar berish bo'yicha aniq tashkiliy-huquqiy chora-tadbirlarni qabul qilishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Zamonaviy tadbirkorlik ommaviylashmoqda, bu birinchi navbatda xizmatlar sohasining rivojlanishi yoki, aniqrog'i, kichik tadbirkorlik sub'ektlarining aniq miqdoriy ustunligi bo'lgan ushbu sohada kichik tadbirkorlik sub'ektlarining faoliyati uchun yaratilgan imkoniyatlar bilan bog'liq.

2019-yil 1-dekabr holatiga ko'ra o'tgan yilning shu davriga nisbatan xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan kichik tadbirkorlik sub'ektlar soni 3248 birlikga ko'paydi va 12412 birlikni tashkil etdi, o'sish 35,4 % ga oshdi.

Faoliyat ko'rsatayotgan kichik tadbirkorlik sub'ektlarining umumiy sonida xizmatlar sohasida band bo'lganlarning ulushi 60,4 % ga etdi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi hozirgi zamon iqtisodiyotida muhim ahamiyat kasb etadi. Xizmatlar sohasida ilmiy bilimlar, nomoddiy shakldagi to'plamlar, axborot texnologiyalari va tadbirkorlik faoliyati integratsiyasi kabi iqtisodiy o'sishning asosiy omillari shakllanmoqda.

Iqtisodiyotning ushbu sektori turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga olib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga yordam beradi. Ushbu faoliyatning yakuniy natijasi tayyor mahsulot emas, balki ko'rsatilgan xizmatlardir. Xizmatlar nafaqat korxonalariga, balki jismoniy shaxslar - yakuniy iste'molchilarga ham ko'rsatilishi mumkin.

Dastlabki ma'lumotlar

Xizmatlar sohasi ko'lami juda xilma-xildir. Bunga mahsulotlarni ishlab chiqaruvchidan mijozga etkazib berish, shu qatorida ko'ngilochar tadbirlarni tashkillashtirish. Shuningdek, sataroshxonalar, restoranlar, ta'mirlash ustaxonalari, sport klublari, sayyohlik agentliklari va boshqalar kiradi.

Innovatsion texnologiyalarni joriy etish va an'anaviy xizmatlarni rivojlantirish bo'yicha aniq maqsadli kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish ishlab chiqarilgan bozor xizmatlar hajmini oshishiga olib keladi.

**Ko'rsatilgan bozor
xizmatlari hajmi -
7 375,9 mlrd. so'm**

**O'sish sur'ati -
111,3 %**

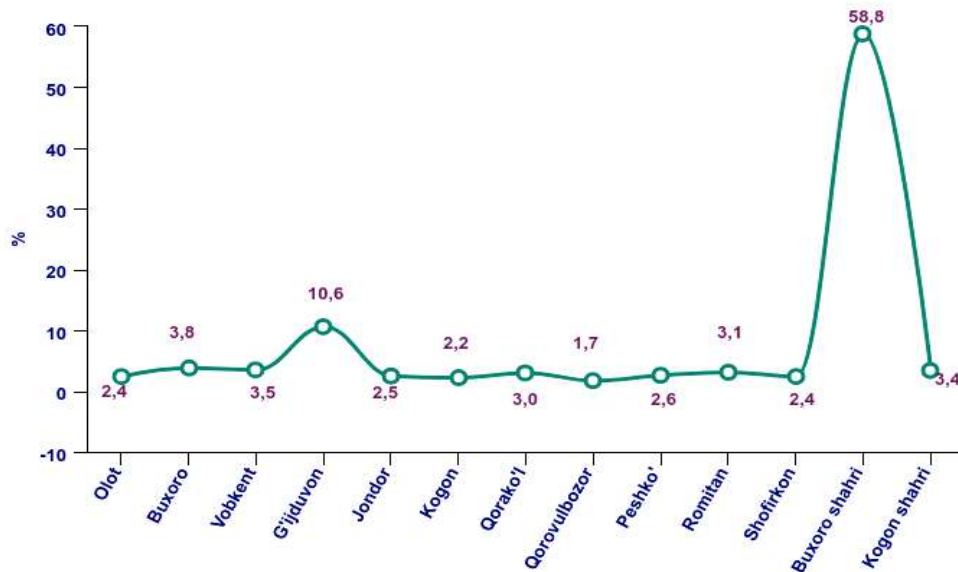
Shunday qilib, dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2019-yil yanvar-noyabr oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 7375,9 mlrd. so'mga yetdi. Uning nominal hajmi 1406,4 mlrd. so'mga oshdi.

Taqqoslama ekvivalentda, o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish 11,3 % ni tashkil etdi.

Ijtimoiy, siyosiy, jamoatchilik muammolarni, hududlarning iqtisodiy salohiyatini ko'tarmasdan, ularning barqaror rivojlanishisiz hal qilib bo'lmaydi. Hududiy siyosat maqsadlariga faqat iqtisodiy jihatdan samarali bo'lgan loyihalarni amalga oshirish orqali erishish mumkin.

Zamonaviy O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish istiqbollari milliy va mahalliy manfaatlarni hisobga olgan holda respublikaning har bir iqtisodiy tumani va viloyatlarining barcha resurslaridan oqilona foydalanishiga bog'liqdir.

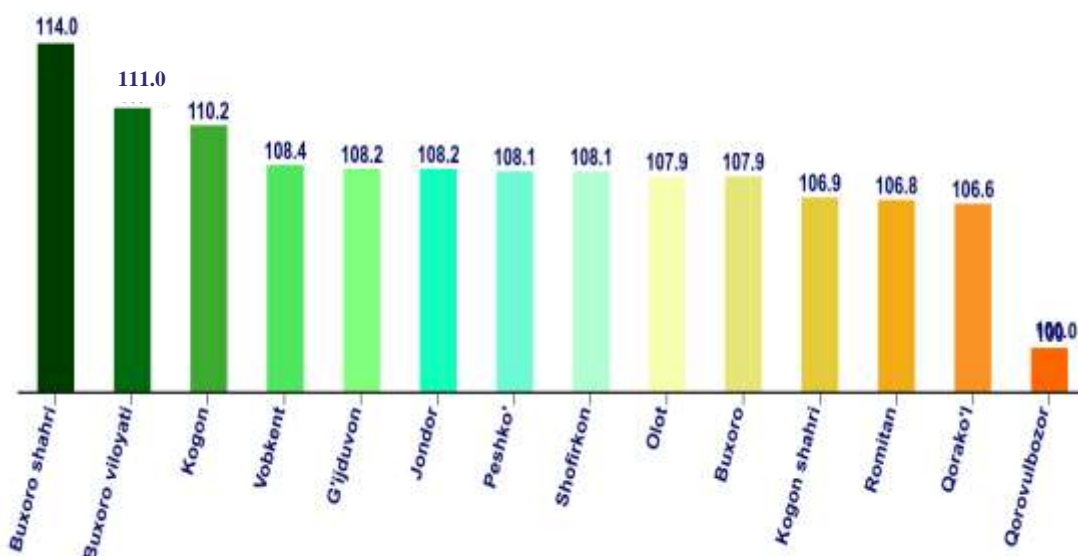
2019-yil yanvar-noyabr oylarida shahar va tumanlar kesimida ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibi, %

Xizmatlarning umumiy hajmida Buxoro shahrining ulushi eng ahamiyatli bo'lib, 57,4 % ni tashkil etadi. Bu aholi real daromadlari boshqa viloyatlardan ko'ra yuqoriroq ekanligi bilan izohlanadi.

Bundan tashqari, eng katta ulush G'ijduvon (10,9 %), Buxoro (3,9 %), Vobkent (3,6 %) tumanlari va Kogon shahri (3,5 %) da qayd etildi.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida shahar va tumanlar bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari, %

2019-yil yanvar-noyabr oylarida shahar va tumanlar bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari

	Hajmi, mln. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, %	Aholi jon boshiga hajmi, ming so'm
Buxoro viloyati	7 375 941,0	111,3	3 871,1
Buxoro tumani	280 568,6	107,9	1 708,7
Vobkent tumani	258 018,6	108,4	1 871,1
Jondor tumani	184 702,7	108,2	1 072,6
Kogon tumani	162 311,4	110,2	2 110,7
Olot tumani	177 981,4	107,9	1 816,1
Peshko' tumani	189 905,8	108,1	1 569,5
Romitan tumani	229 286,0	106,8	1 643,6
Shofirkon tumani	180 471,3	108,1	1 030,1
Qorako'l tumani	217 854,0	106,6	1 343,1
Qorovulbozor tumani	126 951,6	100,0	7 013,9
G'ijduvon tumani	783 152,7	108,2	2 605,3
shaharlar:			
Buxoro shahri	4 337 046,3	114,0	15 556,1
Kogon shahri	247 690,6	106,9	4 073,9

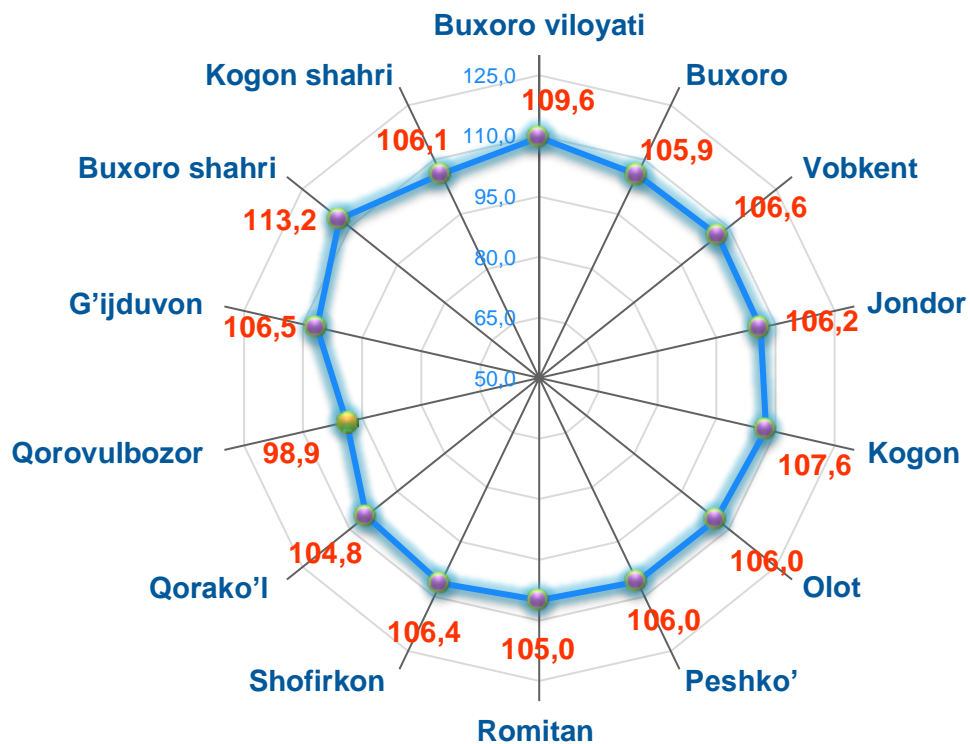
Daslabki ma'lumotlar

O'tgan yilga nisbatan aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 688,6 ming so'mga oshdi va 3871,1 ming so'mga teng bo'ldi, o'sishi 9,6 % ni tashkil etdi.

Ushbu ko'rsatkich bo'yicha Buxoro shahri etakchi o'rinni egallaydi. Bu erda aholi jon boshiga xizmatlar hajmi 15 556,1 ming so'm ekvivalentida qayd etildi.

Shofirkon (1 030,1 ming so'm), Jondor (1 072,6 ming so'm) va Qorako'l (1 343,1 ming so'm) viloyatlarida boshqa shahar va tumanlarga nisbatan aholi jon boshiga xizmatlar hajmi past.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida shahar va tumanlar kesimida aholi jon boshiga xizmatlar hajmining o'sish sur'atlari, %

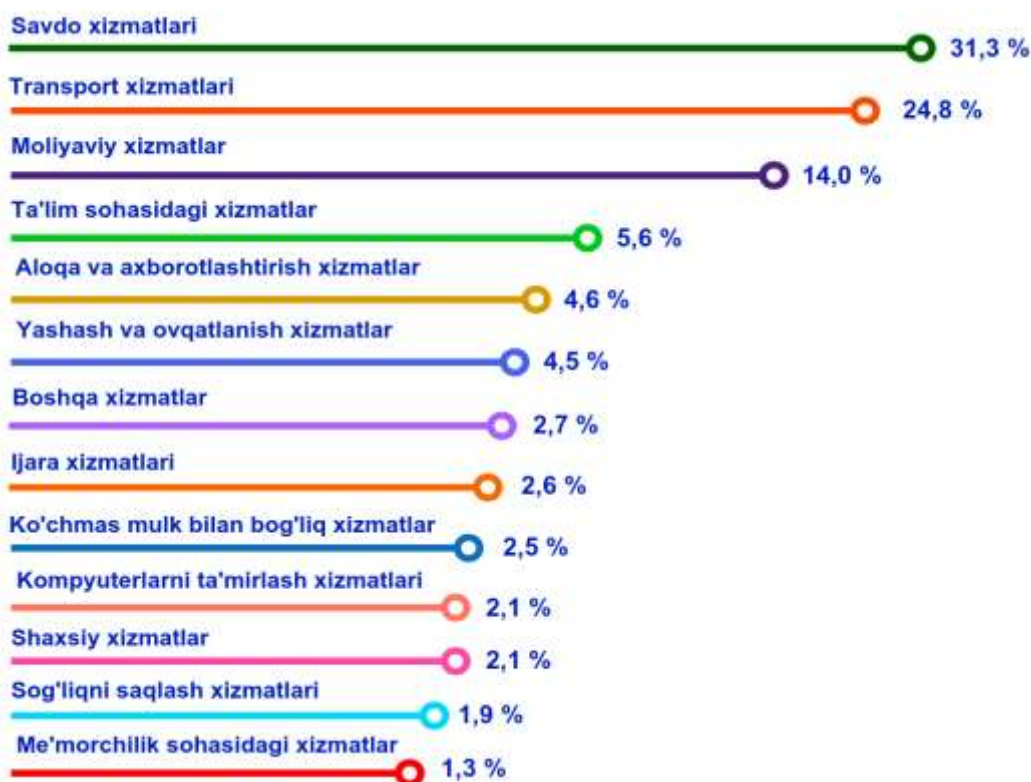
Nisbatan yuqori bo'lmagan o'sish sur'atlari Qorako'l (104,8 %), Romitan (105,0 %), Buxoro (105,9 %), Olot (106,0 %) tumanlari va Kogon (106,1 %) shahrida qayd etildi.

Dastlabki ma'lumotlar

Davlatning iqtisodiy siyosatida axborot va aloqa xizmatlari (mobil aloqa, Internet, raqamli televidenie va boshqalar) kabi zamonaviy xizmat turlarini, shuningdek zamonaviy moliyaviy xizmat turlarini (bank xizmatlari, lizing, sug'urta, audit, konsalting va boshqalar) rivojlantirish alohida ahamiyatga ega.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'satilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari egallaydi. Shunday qilib, 2019-yil yanvar-noyabr oylarida ularning ulushi 31,3 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar transport xizmatlari (24,8 %), moliyaviy xizmatlar (14,0 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (4,6 %) bo'yicha qayd etildi.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining tarkibi, %

Me'morchilik sohasidagi xizmatlar hajmining bir oz oshishi kuzatildi, ularning ulushi atigi 1,3 % ga etdi. Shuningdek sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar - 1,9 % bo'yicha uncha yuqori bo'lmagan ulush qayd etildi.

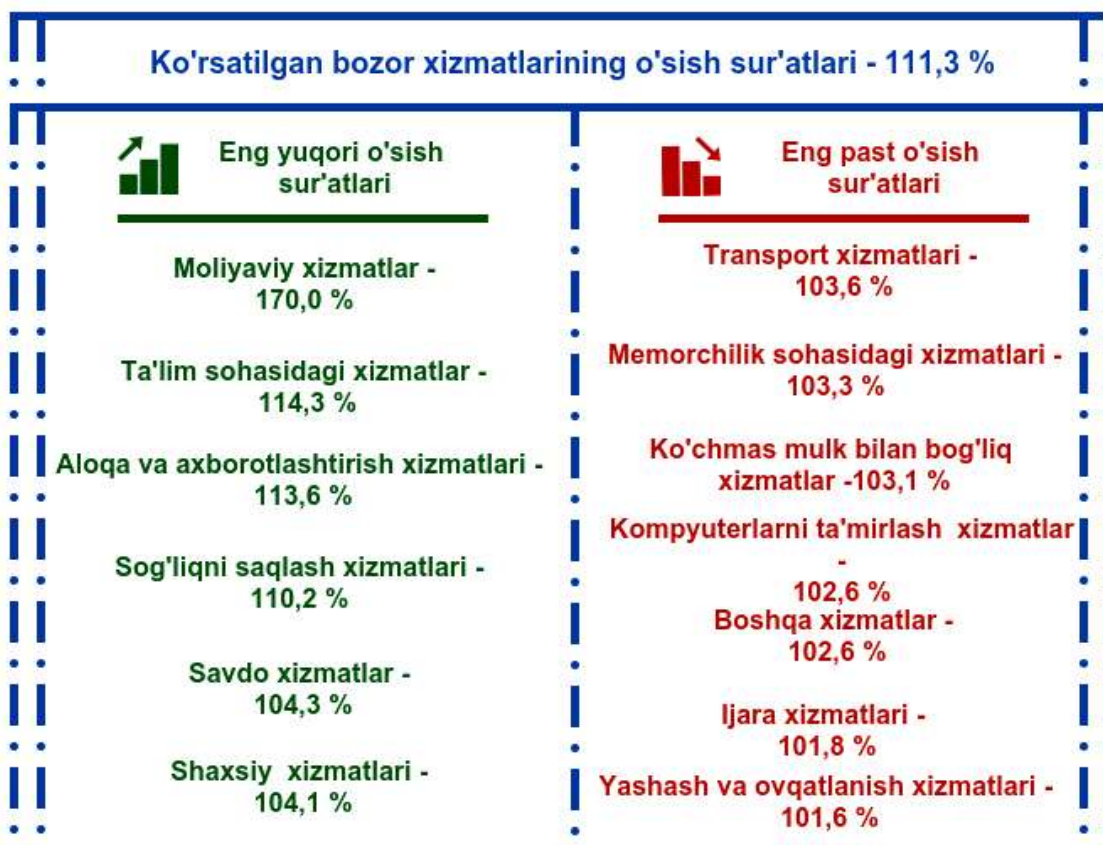
Dastlabki ma'lumotlar
**2019-yil yanvar-noyabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari
bo'yicha ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari**

	Hajmi, mln. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, %
Xizmatlar - jami	7 375 941,0	111,3
shu jumladan:		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	342 813,0	113,6
Moliyaviy xizmatlar	1 029 516,8	170,0
Transport xizmatlari	1 830 403,6	103,6
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	1 675 512,4	101,5
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	329 754,5	101,6
Savdo xizmatlari	2 306 499,4	104,3
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	184 427,9	103,1
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	413 896,7	114,3
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	136 412,8	110,2
Ijara xizmatlari	190 584,9	101,8
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	156 310,6	102,6
Shaxsiy xizmatlar	156 522,1	104,1
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	98 279,4	103,3
Boshqa xizmatlar	200 519,3	102,6

Dastlabki ma'lumotlar

Eng yuqori o'sish sur'atlari moliyaviy xizmatlar (170,0 %), sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (114,3 %), me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (113,6 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlarida (110,2 %) qayd etildi.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari, %

Yuqori bo'lmagan o'sish yashash va ovqatlanish xizmatlari (1,6 %), shuningdek ijara xizmatlarida (1,8 %) kuzatildi.

Savdo - bu tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Bir mamlakatning boshqa davlatlar bilan tovarlar importi va eksportidan iborat bo'lgan savdosi tashqi savdo, turli mamlakatlarning bir-biri bilan umumiy savdo-sotig'i xalqaro savdo hisoblanadi. Ma'lum bir davlat ichida savdo ijtimoiy zarur iste'molchiga tovarlarni etkazib berish funksiyani bajaradi. U ulgurji va chakana savdogaga bo'linadi.

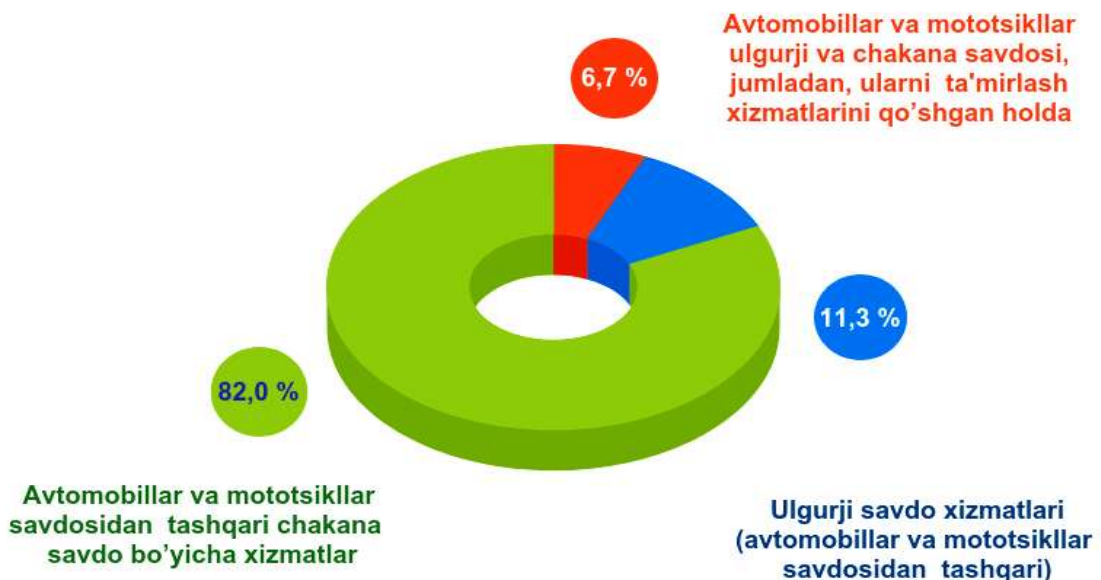
Dashtlabki ma'lumotlar

Savdo shu jumladan, elektron xizmatlarining yalpi ishlab chiqarilgan hajmi joriy narxlarda yalpi daromadi, ya'ni sotib olish va sotish narxlari orasidagi farqining umumiy qiymati aks ettiradilar. Tovarlarini boshqa shaxs manfaatlari uchun oldi-sotdi shartnomalar komissiyalar yoki agentlik shartnomalari asosida sotish bo'yicha bitim tuzilgan taqdirda, xizmatlar qiymatida mukofot miqdori aks ettiriladi.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmidagi savdo xizmatlarining ulushi 31,3 % ni tashkil etib, bu 2306,5 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

Chakana savdo xizmatlari umumiy savdo xizmatlari hajmining qariyb to'rttdan uchi – 82,0 % ga to'g'ri keladi.

2019-yil yanvar- noyabr oylarida savdo xizmatlari tarkibi, %

2019-yil yanvar-noyabr oylarida ulgurji savdo xizmatlarining ulushi (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) 11,3 % ga yetdi.

Avtomobillar va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar, jumladan, avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda savdo xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushi 6,7 % ni tashkil etdi.

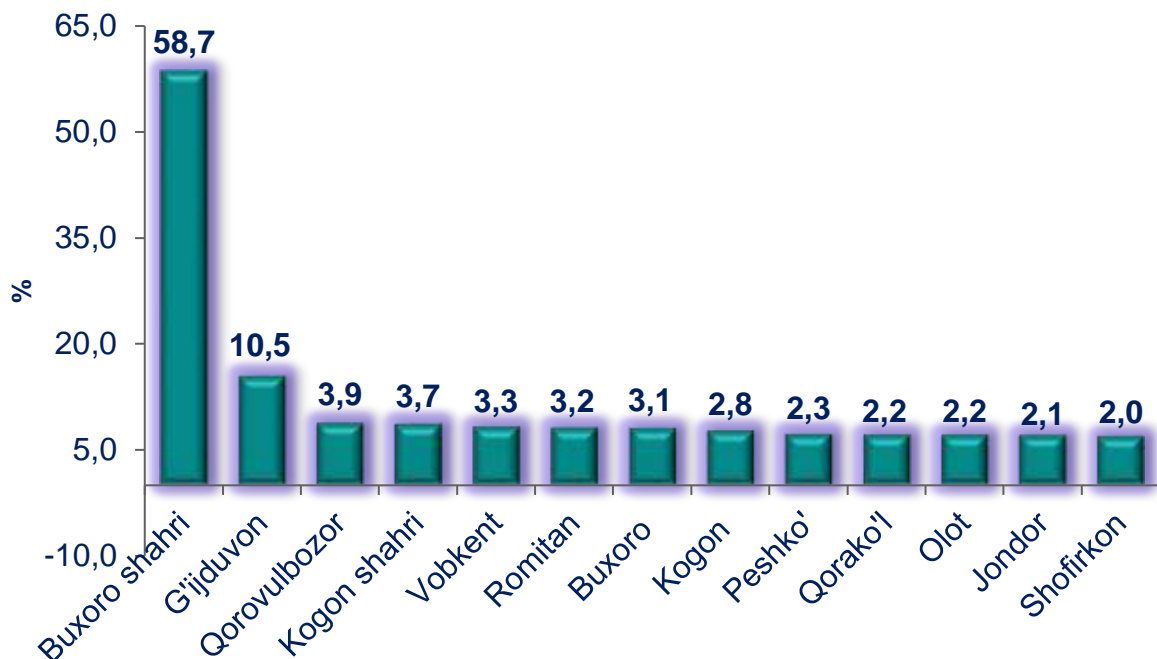
Dastlabki ma'lumotlar

O'zbekiston Respublikasi Markaziy Osiyoning markaziy qismida joylashgan va mintaqaning barcha mamlakatlari bilan umumiy chegaralarga ega bo'lgan yagona mamlakatdir: shimol va shimoli-g'arbda Qozog'iston, Janubi-g'arbda Turkmaniston, janubda Afg'oniston, janubi-sharqda Tojikiston va sharqda Qirg'iziston.

Ta'kidlash joizki, transport xizmatlari hajmining o'sishi, birinchi navbatda, yuk va yo'lovchilarni tashish xizmatlariga talabning oshishi bilan boqliq bo'lib, bu o'z navbatida turistik faoliyatning jadal rivojlanishi, savdo tarmog'ining kengayishi, Qurilish loyihalarini yanada amalga oshirish, bino va inshootlarni rekonstruktsiya qilish, shuningdek transport va logistika infratuzilmasini rivojlantirish bilan bog'liq.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmidagi transport xizmatlarining ulushi 24,8 % ni tashkil etib, bu 1830,4 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida transport xizmatlarining umumiy hajmida shahar va tumanlarning ulushi, %

Dastlabki ma'lumotlar

Zamonaviy bank xizmatlarini taqdim etish uchun shart-sharoitlar yaratish uchun innovatsion bank texnologiyalarining joriy etilishi chakana xizmatlarni ko'rsatishga ixtisoslashgan raqamli banklar va ularning bo'linmalarining faoliyatini tashkil etish, masofadan turib bank xizmatlarini takomillashtirish va to'lov tizimini yanada rivojlantirish moliyaviy xizmatlarning jadal rivojlanishiga xizmat qilmoqda.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi 1029,5 mlrd. so'mga teng bo'lib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 447,8 mlrd. so'mga oshdi. Moliyaviy xizmatlarning o'sishi 70,0 % ni tashkil etdi.

**Moliyaviy xizmatlar hajmi -
1029,5 mlrd. so'm**

**O'sish sur'ati -
170,0 %**

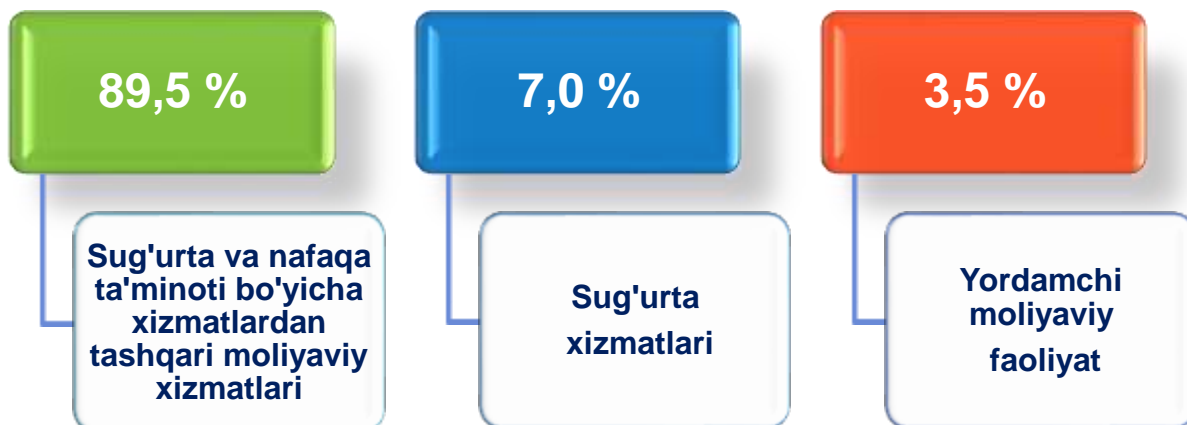
**Xizmatlarning umumiy hajmida ulush -
14,0 %**

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning ulushi 89,5 % ni tashkil etadi.

Joriy davrda sug'urta xizmatlarining ulushi 7,0 % oralig'ida qayd etildi.

Sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar umumiy moliyaviy xizmatlar hajmidagi ulushi yuqori salmog'ga ega emas va u 3,5 % ni tashkil etadi.

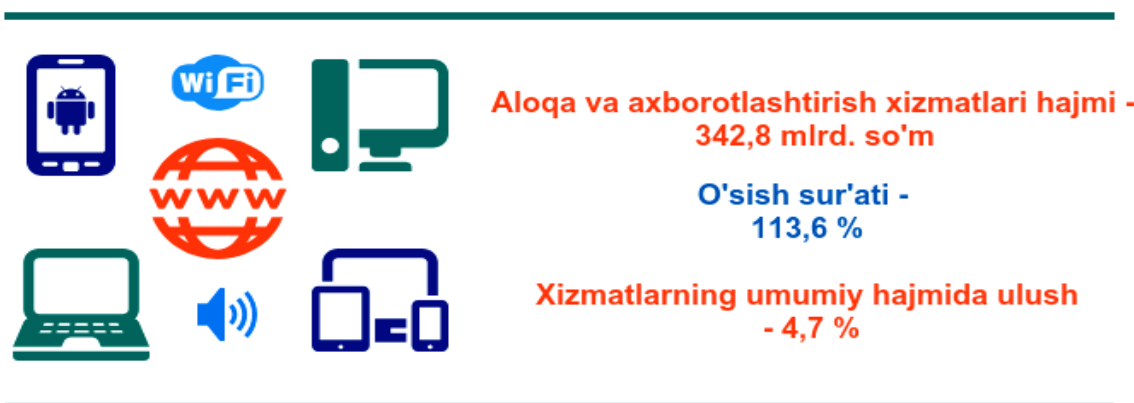
Dastlabki ma'lumotlar
**2019-yil yanvar-noyabr oylarida
moliyaviy xizmatlar tarkibi, %**

Bundan tashqari, so'nggi yillarda bozorni zamonaviy axborot texnologiyalari, aloqa vositalari bilan jihozlanganligi kuzatilmoqda.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasidagi yuqori texnologiyali innovatsion ishlanmalardan foydalanish korxonalarda boshqaruv va texnologik jarayonlar samaradorligini oshirishga, iqtisodiyotning turli sohalarida tovarlar va xizmatlarning yangi bozorlarini yaratishga va mavjud bozorlarni kengaytirishga yordam beradi va bu oxir-oqibat aholi hayotining yaxshilanishiga olib keladi.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 342,8 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

O'tgan yilning mos davriga nisbatan ushbu turdagi xizmatlarning o'sish sur'ati 113,6 % ga etdi. Ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi 4,7 % ni tashkil etdi.

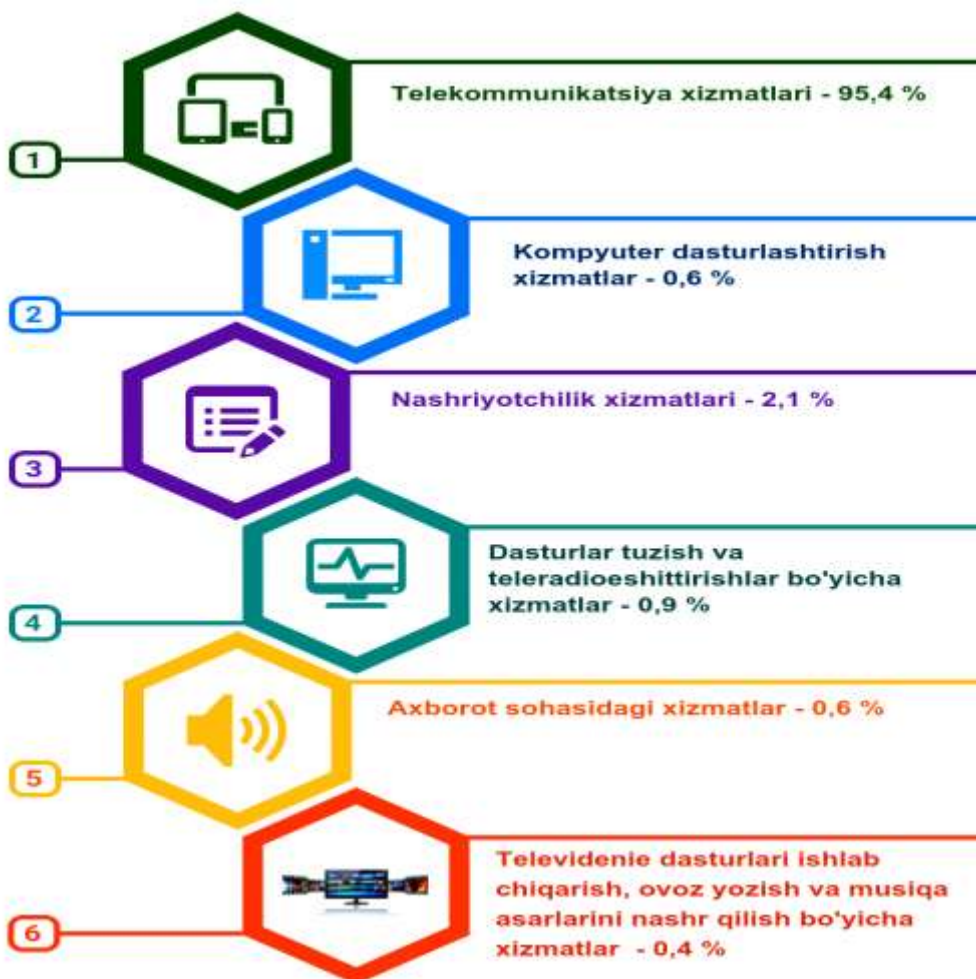

Dastlabki ma'lumotlar

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulushni telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet tarmog'i, yo'ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) egallab, 95,4 % ni tashkil etdi.

Joriy davrda aloqa va axborotlashtirish xizmatlari umumiy hajmida nashriyotchilik xizmatlari – 2,1 %, kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish xizmatlari va boshqa yordamchi xizmatlar 0,9 %, axborotlashtirish xizmatlari – 0,6 %, dasturlar tuzish va teleradioeshittirishlar bo'yicha xizmatlar – 0,6 %, televidenie dasturlari ishlab chiqarish bo'yicha xizmatlar, ovoz yozish va musiqa asarlarini nashr qilish bo'yicha xizmatlar – 0,4 % ni tashkil etishi qayd etildi.

**2019-yil yanvar-noyabr oylarida
aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, %**

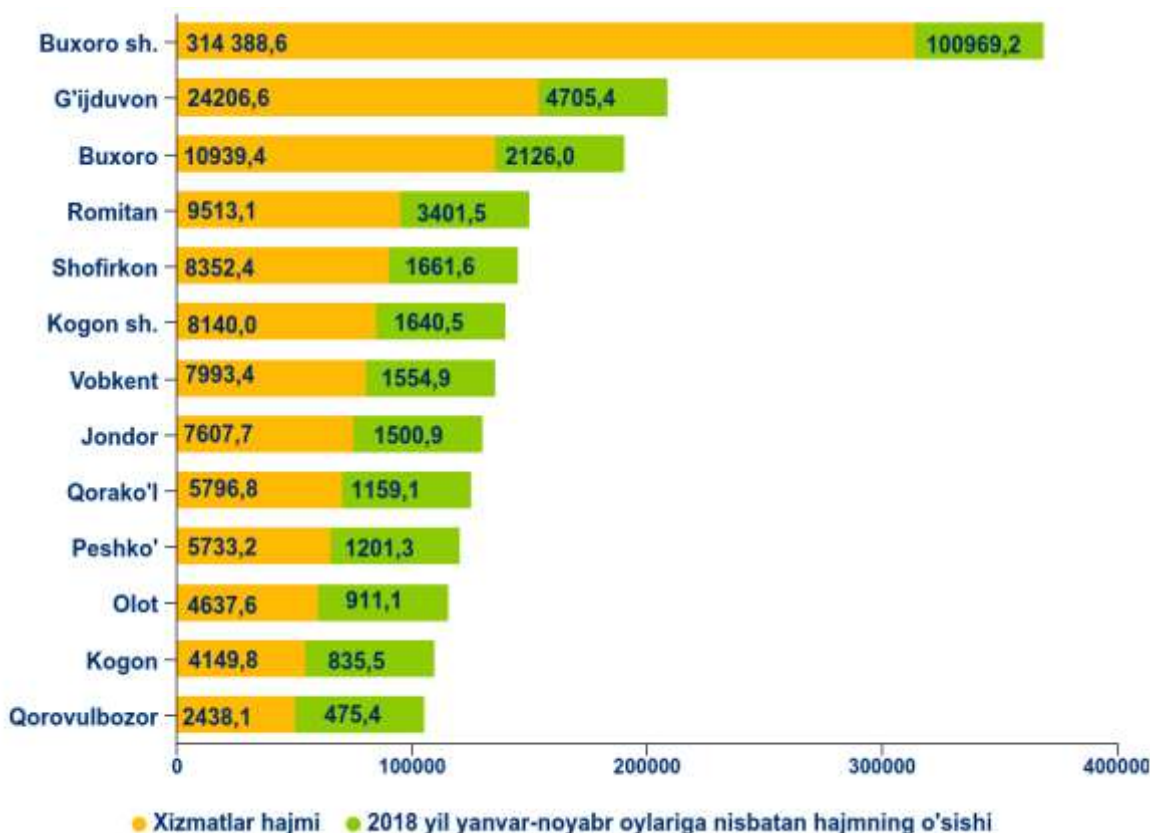
Dastlabki ma'lumotlar

Amaliyot shuni ko'rsatadiki, bilimlar va xizmatlar iqtisodiyotini shakllantirishning eng muhim sharti kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlashning rivojlangan tizimi hisoblanadi.

Amalga oshirilayotgan islohotlar jarayonida mamlakatga turli sohalarda yuqori malakali mutaxassislar kerak. Yuqori malakali kadrlar innovatsion iqtisodiyotning harakatlantiruvchi kuchi bo'ladi.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 413,9 mlrd. so'mga yetib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish 5,6 % ni tashkil etdi.

**2019-yil yanvar-noyabr oylarida
shahar va tumanlar kesimida ta'lim sohasida ko'rsatilgan
bozor xizmatlari, mln. so'm**

Ko'rsatilgan ta'lim sohasidagi xizmatlarning eng katta hajmi Buxoro shahrida qayd etildi. 2019-yil yanvar-noyabr oylarida 314,4 mlrd. so'mga yetdi.

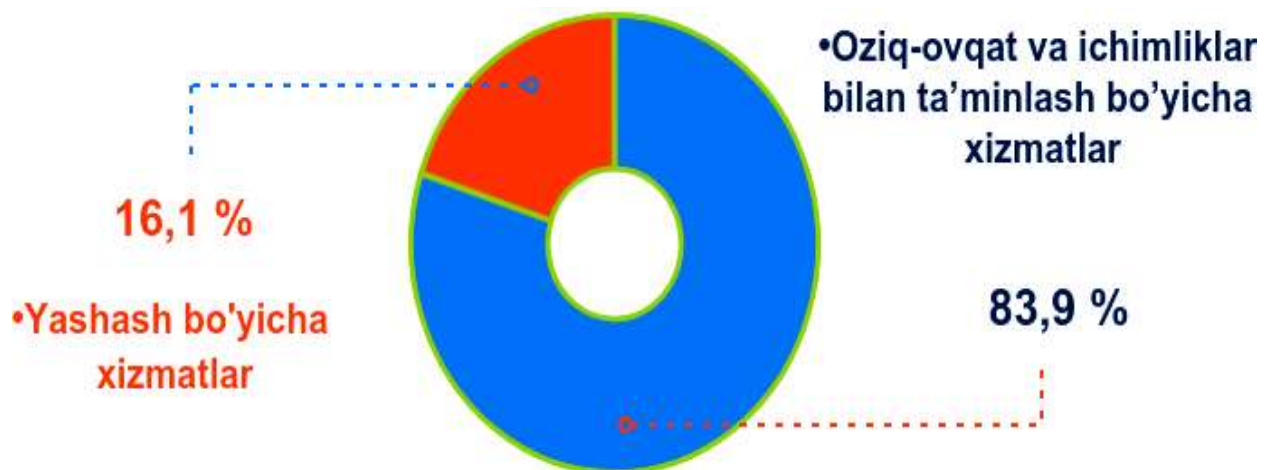
Dastlabki ma'lumotlar

Buning sababi, oliy o'quv yurtlari hamda to'lov-kontrakt asosida xizmat ko'rsatadigan xorijiy oliy o'quv yurtlari filiallarining katta qismi bu erda joylashganligidadir.

2018-yil yanvar-noyabr oylariga nisbatan yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati 101,6 % ni tashkil etdi, hajmi esa 55,2 mlrd. so'mga oshdi va 329,7 mlrd. so'mga etdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar umumiy hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlarning ulushi 83,9 % bilan ustunlik qiladi.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarining tarkibi, %

2019-yil yanvar-noyabr oylarida yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 16,1 % ni tashkil etdi. Ushbu turdagi xizmatlarning o'sishiga dam olish uylari, kottedjlar va boshqa dam olish maskanlari xizmatlariga bo'lgan aholining talabi o'z hissasini qo'shdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning eng yuqori hajmi Buxoro shahrida – 181,3 mlrd. so'mni tashkil etdi, 2018-yil yanvar-noyabr oylariga nisbatan 28,4 mlrd. so'mga oshishi kuzatildi.

Daslabki ma'lumotlar

Hozirgi kunda mamlakatda tibbiyot va sog'liqni saqlash bir xil yo'nalishda mustaqil O'zbekiston fuqarolarining hayot darajasi va sifatini doimiy ravishda oshirishga qaratilgan dinamik o'zgarishlar bilan rivojlanmoqda.

2019-yil yanvar-noyabr oylarida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarning hajmi 24,6 mlrd. so'mga oshdi va 136,4mlrd. so'mga etdi. O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 110,2 % ni tashkil etdi.

Ushbu xizmatlarning eng yuqori o'sish sur'atlari Qorovulbozor tumani (126,4 %) va Kogon shahri (122,6 %) da qayd etildi.

Joriy yilning yanvar-noyabr oylarida G'ijduvon tumanida past o'sish sur'atlari qayd etildi - 100,2 %

Shahar va tumanlar kesimida ko'rsatilgan sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarning o'sish sur'atlari, %

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining munosib hayot sifatini ta'minlash ko'rsatkichidir, chunki xizmatlar bozori rivojlanishiga ta'sir qiluvchi hal qiluvchi omil aholining real daromadlari va turmush darajasining o'sishi hisoblanadi.

Daslabki ma'lumotlar

Mamlakatimizda postindustriyadan keyingi axborot jamiyati shakllanishi bilan xizmat ko'rsatish sohasining roli tobora o'sib boradi, chunki aholining ehtiyojlari doimiy ravishda o'sib boradi va ularning xilma-xilligi doimiy ravishda kengayib boradi.

Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi

65-223-79-41